

Владимир Колев

Сънища на нежен убиец

Наближаваше полунощ. Времето, в което усещаш, че виното те е хванало. Като тежест по цялото тяло – ако лакомо си обръщал чаша след чаша. Или като приятно замайване – ако си се отнасял с него внимателно, като с жена при първо запознанство.

Сандро не се чувстваше уютно в тези вечери, макар че беше удостоен с уважението на самите Джулиано и Лоренцо. Останалите просто отчитаха този факт. В разговорите, състезания по остроумие и ерудиция, младият художник често биваше призоваван да вземе страна. Ако поиска. Почит получаваха и съдържаните му, ясни реплики и не по-малко красноречивото му мълчание.

Без усилие долавяше точното съотнасяне на хората един към друг. Ето например, двамата братя. Лоренцо, превъзнесен като Великолепния. Всъщност тежък, с груба фигура на селянин. Груби и недодялани бяха и чертите на лицето му. Но умен. Дяволски умен. Защо пък дяволски? – Ами, за да умееш да събереш толкова енергия в себе си, трябва да си по-широко скроен от добродушната посредственост. Дяволът е преди всичко енергия. Енергия, която е впрегната в една неблагодарна задача – да изкушава посредствените. Лоренцо беше точно такъв, истински дявол!

При някакъв, общо взето отвлечен разговор, Сандро му каза, че е приятел и на добрите, и на злите сили. Всички замръзнаха. Не беше позволено да се разговаря така с Благодетеля! Но Лоренцо реагира спокойно. Постави пръст пред подпухналите си устни и промърмори насмешливо: „Ш-шт, това всички го знаем... Важното е да не го чуе отец Джероламо!“

Брат му Джулиано беше нещо по-друго. При него грубостта имаше формата на привлекателна мъжка сила. Женските погледи го облазваха, залепваха за него.

Първоначално Сандро също много го харесваше. Между синът на кожата и знатния флорентинец се зароди особена мъжка дружба. Инстинктивно се търсеха, добре се допълваха. Но идилията продължи до появяването на Симонета, годеницата на Джулиано.

Сандро добре помнеше тази вечер. Първоначално слушаха любовни стихове на Анджело. Думите излизаха от устата му като изповед.

„Бяла е тя и в бяло облечена...“

Точно тогава... изгря – да, това беше думата – Симонета Веспучи. Не беше облечена в бяло, дрехите ѝ бяха в някаква свежа разновидност на охра. Но всички почувстваха, че думите за белотата обрисоваха точно нея. Белота, като външна изява на красота. И като вътрешно излъчване за чистота.

Странното беше, че на тази лъчиста чистота ѝ липсваше нещо, което тя би трябвало да има. В първия момент Сандро не можа да разбере несъответствието. Но то беше за малко. Ами, разбира се – от това лице с практически съвършени черти, отсъстваше смирения поглед. Очите на Симонети излъчваха лукавството на ловко момиче от улицата, което знае защо Бог е създал мъжът и жената различни.

Тогавя Сандро истински завидя на Джулиано. На момента осъзна, че това беше точната дума, която не може да бъде заменена с друга, по-благородно звучаща. И това беше краят на мъжкото приятелство. Макар че външно, нищо не се измени в отношенията им.

Заболя го, когато разбра, че в очите ѝ изглежда почти такъв, какъвто е и за посредствените. Те завидяха за властта му над тях, които властваха над тях. За Симонета той беше мрачен, но безспорно талантлив художник. Който я плаши, без да я интригува. Защото на този свят живее и диша Джулиано – красив и знатен мъж с топла кръв.

В онази майска вечер, Сандро стана от масата и бавно тръгна към градината. На светлината на луната, белотата на разцъфналите череши и ароматът на цветовете създаваха усещането за магия – тръпна, извираща от земята.

Прибра се в къщи и дълго не можа да заспи. А когато заспа, сънува очите ѝ, тялото ѝ, аурата, която я обгръщаше.

Сънува и смъртта на Джулиано. Не знаеше защо, но беше уверен, че това е сън предчувствие. Бяха на вечерна служба. Ласкателите му се състезаваха да го прегръщат и да изразяват почитта си. Но Сандро виждаше, че те всъщност проверяват дали има ризница под дрехите си. Добрамерените също се досещаха, но мълчаха.

Дали да го предупреди? Но как – като му разкаже един сън?... Как го нападат настървено, като гладни кучета и го наръгват с ножовете си?...

От тогава избягваше вечерите в дома на двамата братя. Не можеше да не ходи въобще, но ги посещаваше много по-рядко. Никой не се учуди, нито пък се засегна. Художниците са хора странни, те общуват на живо с музите...

Преди посещенията се молеше, точно тази вечер Симонета да е неразположена. Нещо да ѝ попречи да се появи. Но се разболяваше, ако не я видеше...

И това продължи до следващия пророчески сън. Когато осъзна, че Симонета ще умре. Преди Джулиано. От какво – не знаеше. Но чувстваше, че времето неумолимо изтича от нея. От тогава не пропускаше

вечер в дома на братята. Сядаше, мълчалив и сдържан. Пиеше вино на малки глътки и я гледаше. Паметта му на художник попиваше хиляди отсенки, изражения, преливания... Тя разбира се, усети промяната. Облъчваше го със сиянието си, но не се приближи към него. Ласкателите, един през друг се състезаваха да подсещат Джулиано за това, което той вече трябваше да е видял. А той беше достатъчно усетлив. Мълча дълго, преди да каже необходимите думи. Получи твърд отговор:

– Един ден ще ми бъдеш благодарен!

През май, Симонета Веспучи напусна земния свят. Добронамерени и ласкатели не пропуснаха да забележат, че Сандро не се яви да се прости с нея.

И в деня на погребението, както и в много от предишните и следващи дни, художникът се беше затворил в къщата си. Най-естественото нещо, смъртта, като че ли не го интересуваше. В тези дълги месеци, Сандро се занимаваше с нещо, далеч по-съществено. Отнемаше от безвременното сияние на младата жена. Върху картината му тя постепенно изплуваше в цялата си краткотрайна, но отгук нататък вечна красота. С поглед, в който се чете и изкусителната сила на разбудената пролет, и спокойствието, че никой часовник не може да я поведе към старостта.

Джулиано успя да види завършената картина, преди да бъде нанизан върху ножовете на тези, които го прегръщаха.

Убийството му предизвика справедливия гняв на добронамерените граждани. Те убиха убийците му. И се почувстваха удовлетворени. Приеха като нещо естествено бягството на брат му Лоренцо от града.

След това постепенно проумяха, че не знаят много неща за себе си. И започнаха да се вслушват в думите на отец Джероламо, който ги спечели за своите идеи. Че книгите извън тия, които ни говорят правилно за Бога, трябва да бъдат горени. Защото в тях се описват ниските човешки страсти, от които трябва да се очистим. Че картините, в които се показва здравето и звънящо от предизвикателство човешко тяло, трябва да бъдат горени. Защото ни водят към изкушението. Че музиката също събужда греховна тръпка. Че...

... Отец Джероламо също беше обесен. Защото досади безкрайно на съгражданите си.

Докато улиците ехтяха, художникът отново се беше затворил. За да пресъздаде зрялата хубост на Симонета. Този път тя беше Венера, която се ражда от едно неправдоподобно сияйно море. След столетия щяха да се появят художниците маринисти, които умеят да рисуват едно към едно истински вълни на истинско море. Но такова море никой повече не

успя да нарисува.

В новата картина, Симонета се беше разделила с разбиращата усмивка на умно момиче от улицата. Тук, тя беше олицетворение на спокойната, осъзната сила на завършената женска красота.

След поредица от мътни сънища пред настъпващата старост, Сандро отново пресътвори своята любима, но в мрачна картина – отхвърлена, самотна, пред врата, която никога няма да се отвори. Изрисува я като фигура, но не успя да си наложи да покаже лицето ѝ. Знаеше, че прави тази картина против волята си. Но така позволяваше на черните мисли да изтекат от душата. Кой можеше да знае, че това е тя, единствената?

Художникът напусна земния свят през май. През един от дните, когато цъфтят черешите. Тия които го обичаха твърдяха, че е отишъл там горе, за да попадне в рая на небесната пролет. Където, вероятно, отново ще търси Симонета...

ИЗВЪН РЕДОВЕТЕ НА РАЗКАЗА: Сюжетът е от живота във Флоренция през епохата на Възраждането, по-точно през така наречения период Кватроченто. Джулиано и Лоренцо са автентични исторически личности – известните меценати Медичи. Сандро е художникът Ботичели. Симонета Веспучи е праобразът на жената, присъстваща във всичките му платна. Отец Джероламо Саванарола се появява точно по описания начин в битието на града. И по описания начин го напуска.

Другото е спомен от един сън. Майски сън...

КРАЙ

© Владимир Колев

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11903>]